

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
« 30 » серпня 2022 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКЗП 1.1.4 «Філософія культури»

Освітньо-професійна програма «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади»

спеціальність 034 Культурологія

факультет Історичний

2022-2023 рік

Робоча програма
«Філософія культури»
для здобувачів вищої освіти ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток
громади»
Спеціальність 034 Культурологія

Розробники:
Янковський Степан Владиславович – доктор філософських наук, доцент, доцент
кафедри культурології

_____ , 20__ рік
_____ , 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
Семестрових модулів – 1	ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» 034 Культурологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2	2
Індивідуальне науково- дослідне завдання (аргументувати цінність культурного розмаїття соціуму)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		24 год.	42 год.
		Індивідуальні завдання:	
36 год.	36 год.		
Вид контролю: залік	Вид контролю: залік		

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи

становить (%):

- для денної форми здобуття вищої освіти – 50 %

- для заочної форми здобуття вищої освіти – 15,3 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: заохочення до філософського аналізу інноваційних підходів у сфері культури, діалогу у вирішенні питань збереження розмаїття культурного простору України, усвідомлення територіальної специфіки й особливостей культурного простору України в системі культурних надбань європейської спільноти та людства у цілому.

Навчальна дисципліна відображає орієнтацію культурологічного знання на формування світогляду на засадах толерантного ставлення до розмаїтості культурних практик, унікальності досвіду співпричетності до культурного спадку, універсалізму культурних надбань людства, сприяє розвитку креативних здібностей здобувача, розширює досвід раціонального осмислення розмаїття.

Завдання: сприяння розвитку вільного громадянина, людини, яка здатна сама приймати рішення, приймаючи до уваги та виявляючи повагу до аргументів і точки зору іншої людини, спонукати до раціонального сприйняття проблематики культурного розмаїття світу та соціуму, розуміння зв'язку культурного розмаїття із філософськими основами прав людини, мисленню, яке вільне від упереджень, стереотипів, кліше, стимулювати здатність висловлювати свої судження відносно власного місця, що безпосередньо обумовлено здатністю давати оцінку, мислити критично та обирати між дією та бездіяльністю.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: навчальна дисципліна відноситься до обов'язкової компоненти (нормативних навчальних дисциплін) ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади», код навчальної дисципліни ОК 4.

Передумови для вивчення дисципліни: зміст навчальної дисципліни узагальнює, впорядковує, систематизує теоретичні знання, навички, ціннісні орієнтації, які засвоєні здобувачем впродовж першого та другого семестрів навчання через вивчення дисциплін циклу професійної підготовки, доповнює, а, за необхідності, прояснює ціннісні орієнтації вибіркової компоненти освіти.

Компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 2. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів

СК 3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини.

СК 4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.

СК 5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.

СК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

СК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

СК 9. Здатність до розв'язання актуальних проблем культури з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та ширшого контексту відповідних проблем.

СК 10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.

СК 11. Здатність досліджувати культурні потреби громади, знаходити теми для культурних проєктів, сприяти ініціативам спрямованим на збереження культурного розмаїття та розвиток громади.

Результати навчання (РН):

РН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем

РН 3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.

РН 5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково-дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.

РН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.

РН 10. Мати навички вироблення та ухвалення рішень з управління закладами та установами культури чи відповідними структурними підрозділами у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Дослідження культури в науковому полі гуманітарного та соціального знання

Тема 1 Пропедевтика до філософії культури.

Поняття філософії культури. Значення та етимологія слова культура. Окреслення проблем науковості пізнання соціальної, історичної реальності. Категорії філософії культури (цінності, світогляд, етос). Основи плюралістичної онтології культури.

Література

1. Герчанівська П.Е. Культура в парадигмах ХХ–ХХІ ст. – Київ: НАКККиМ, 2017. 379 с
2. Множинська, Р. В., & Мазур, К. О. (2021). Відтворення цілісного образу філософії як складової частини української культури. In Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників суспільних наук. ГО «Київська наукова суспільнознавча організація».
3. Сіверс В. Емуляція і жертва. Культурологічні читання КНУ . №№ 1,2. 2018.
3. Шабанова Ю. О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. – Дніпро : ЛІРА, 2019. – 240 с.
- 4.. Jankowski S. Branding” of the world: a socio-cultural analysis of human perception of the world // *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. - № 47 (4). – Pp. 35-47.
5. Jankowski S. Cultural Studies in the Ukrainian Humanities. *International Journal of Social and Educational Sciences* 2 (3), 2021. Pp. 258-270.

Тема 2. Функціоналізм, структуралізм у дослідженнях культури.

Соціальні інститути, інституції, структури. Критика культурно-історичного детермінізму.

Література

1. Горлач Н.Л, Кремень В.М. Соціологія. Підручник. К: Центр навчальної літератури. 2019. 808 с.
2. Малик, в. М. Поняття «культура» як соціальний інститут в історичному розрізі. Комунікація і спілкування в XXI столітті: Збірник наукових робіт, 2022, 67.
3. Berg, S. & Hofmann, J. (2021). Digital democracy. Internet Policy Review, 10(4). <https://doi.org/10.14763/2021.4.1612>
4. Dworkin G., Ballantine J., Antikainen A, Barbosa M., Konstantinovskiy D., Saha L., Essack S., Chang J., Vryonides M., Teodoro A. The sociology Sociopedia.isa, DOI: 10.1177/2056846013122
5. Schleffer, Guy Miller, Benjamin The Political Effects of Social Media Platforms on Different Regime Types (Summer 2021) Texas National Security Review Vol. 4, Iss.3. https://repositories.lib.utexas.edu/bitstream/handle/2152/87037/TNSRVol4Issuе3Schleffer_Miller.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Тема 3. Антропологічні і соціальні підходи дослідження культури. Суспільство як об'єкт наукових студій.

Соціальні теорії культурного розвитку. Соціальні теорії культурних типів. Антропологічні студій. Критика культурних інституцій.

Література

1. Копієвська О. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України : монографія. К. : НАКККіМ, 2018. 296 с.
2. Міжнародний форум «Креативна Україна» запропонував дороговкази для креативних та культурних індустрій в Україні. 2017. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/250363321> (дата звернення: грудень 2019).
3. Мінкульт через Інтернет опитує людей щодо мінімального культурного кошика. 2019. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1814255-minkult-cherez-internet-opituye-lyudey-schodomminimalnogo-kulturnogo-koshika>
4. Нищук Є. Культура України – основа ціннісного та економічного фундаменту держави. 2017. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=245188083
5. Про культурні та креативні індустрії говорили на форумі в м. Київ. 2017. URL : <https://zdolbun.gov.ua/pro-kulturni-ta-kreatyvniindustriyi-govoryly-na-forumi-v-m-kyuiv/>

Змістовий модуль 2. Феноменологія культурного простору

Тема 1. Поняття соціокультурного світу та соціокультурних світів.

Протилежність фізичного та соціокультурного світів. Феноменологія соціокультурного світу в контекстах культурно-історичного легітимізму. Феномен соціокультурних світів у структурно-конструктивістському підході.

Література

1. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляції. Основи, 2021. 230 с.
2. Вебер Загальноісторичні аналізи. Основи, 2018.534 с.
3. Шабанова Ю. О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. – Дніпро : ЛІРА, 2019. – 240 с.
4. Шюц А. Структури життєвіту URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Shuetz_Alfred/Struktury_zhyttiesvitu/

5. Щербакова Ю. Е. Цінності об'єднаної Європи : монографія / Ю. Е. Щербакова. – Київ : Академія, 2019.208 с.

Тема 2. Проблеми легітимації культурологічних студій.

Символічне поле гуманітарного та соціального знання. Проблема культурного капіталу. Проблема маргіналізації культурних практик. Культурний расизм. Дискримінація культурного розмаїття.

Література

1. Вебер Загальноісторичні аналізи. Основи, 2018.534 с.
2. Вольський, О. М. Вплив транзиту гегемонії на структури символічного насильства в капіталістичній світ-системі. ВІСНИК, 8. 2021.
3. Дунаєвський, Є. Ю. (2021). Символ, як семантична одиниця в архітектурно-просторовій структурі сакральних комплексів (на прикладі символічного тлумачення чотирнадцяти станцій Ісуса Христа).
4. Хасапєтова, М. Ернст Кассієрер про символічну природу людини. Актуальні проблеми філософії. 2021.
5. Валєєва, А. Е. Символічні тенденції у візуальному мистецтві сучасної України. Сучасне українське мистецтво: концепти, стратегії, візуальні практики. Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 листопада 2021 року). Черкаси:[ФОП Гордієнко], 2021.–120 с., 10.

Тема 3. Етнометодологічні дослідження. Повсякденність.

Структура життєвих світів. Типізуєча функція культурних практик. Універсальне і конкретно-історичне в культурному житті соціуму.

Література

1. Матіяш-Гнедюк, і. М. Концепція етнометодології та конверсаційний аналіз. сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: 366. Шабаова Ю. О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. – Дніпро : ЛІРА, 2019. – 240 с.
2. Кучера І. В. Соціологія : курс лекцій. Симфонія форте, 2021. 72 с.
3. Лещук О. Інклюзивна комунікація як інструмент формування інклюзивної культури: термінологічний аналіз. Social work and education, 8(3). 2021
4. Jankowski S. Branding” of the world: a socio-cultural analysis of human perception of the world // Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej. - № 47 (4). – Pp. 35-47.
5. Jankowski S. Cultural Studies in the Ukrainian Humanities. International Journal of Social and Educational Sciences 2 (3), 2021. Pp. 258-270.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	ср		л	п	лаб.	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												

Змістовний модуль 1. Історично-дискурсивні підходи дослідження культури												
Тема 1. Пропедевтика до філософії культури	8	2	2			4	8	1	1			6
Тема 2. Функціоналізм, структуралізм у дослідженнях культури	11	2	6			3	8	1	1			6
Тема 3. Антропологічні і соціальні підходи дослідження культури	7	2	2			3	9	1	1			7
Разом за змістовим модулем 1	26	6	10		10	10	25	3	3			19
Змістовний модуль 2. Феноменологія культурного життя												
Тема 1. Поняття соціокультурного світу та соціокультурних світів	9	2	2			5	9		1			7
Тема 2. Проблеми легітимації культурологічних студій	7	2	2			3	8		1			6
Тема 3. Етнометодологічні дослідження	9	2	4			3	9	1	1			7
Разом за змістовим модулем 2	25	6	8			11	26	3	3			20
Усього годин	51	12	18			21	51					39
Модуль 2												
<i>ІЗ</i> (аргументувати цінність культурного розмаїття соціуму)	36				36		36				36	
Підготовка до заліку	3				3	3						3
Усього годин	90	12	18	-	36	24	90	6	6	-	36	42

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1	Слово культура у змінних культурно-історичних контекстах	проаналізувати феномен багатозначності семантики поняття культура, здійснити компаративний аналіз контекстів застосування слова культура, визначити зв'язок поняття культура із неоднорідність соціального, історичного, наукового застосування слова культура; виявити стереотипи пов'язані із словом культура; репрезентувати культурні потреби особистості, сформулювати проблему індивідуального та загального контекстів культури, постановивши питання про переваги культурного розмаїття	2	РН 1 РН 3 РН 7
	The word culture in changing cultural and historical contexts	to analyze the phenomenon of ambiguous semantics of the concept of culture, to carry out a comparative analysis of the contexts of the use of the word culture, to determine the connection between the concept of culture and the heterogeneity of the social, historical, and scientific use of the word culture; identify stereotypes associated with the word culture; to represent the cultural needs of the individual, to formulate the problem of individual and general contexts of culture, solving the question about the advantages of cultural diversity		
2	Плюралістична онтологія культури	сформулювати основні принципи та критерії плюралістичної онтології (вчення грецьких атомістів, монадології Лейбніца, семантики множинності світів Кріпке); актуалізувати проблеми свободної волі у сприйнятті (чутливість до контекстів справедливості та довіри), розумінні змісту соціальних цінностей (здоров'я, матеріальний і	2	РН 1 РН 3 РН 5

		нематеріальний спадок, релаксація та дозвілля		
	Pluralistic ontology of culture	to formulate the main principles and criteria of pluralistic ontology (teachings of the Greek atomists, Leibniz's monadology, Kripke's semantics of the plurality of worlds); actualize the problems of free will in perception (sensitivity to the contexts of justice and trust), understanding the content of social values (health, material and immaterial heritage, relaxation and leisure		
3	Культурне панування та ситуація постколоніалізму	інтерпретувати феномен панування у сфері культури в сучасному світі, визначити об'єкти символічного універсуму панування у сфері культури, постановка проблеми розподілу культурного капіталу та проявів культурного расизму; розмаїття імперіалістичного спадку у культурному просторі; прояснити основи національної культурної політики	2	PH 1 PH 5 PH 10
	Cultural domination and the situation of postcolonialism	інтерпретувати феномен панування у сфері культури в сучасному світі, визначити об'єкти символічного універсуму панування у сфері культури, постановка проблеми розподілу культурного капіталу та проявів культурного расизму; розмаїття імперіалістичного спадку у культурному просторі; прояснити основи національної культурної політики		
4	Типологія соціокультурних світів	визначити відмінні особливості соціокультурного та фізичного світів, пояснити типологічні особливості соціокультурних світів, спрямувати увагу до взаємозв'язку соціокультурного світу з уподобаннями та соціокультурними апріорі, порівняти значущість біографічного та конкретно історичного факторів в трансформаціях соціокультурних світів, оцінити значення типології	2	PH 3 PH 7 PH 10

		соціокультурних світів для культурологічних студій		
	Topology of sociocultural worlds	to determine the distinctive features of the socio-cultural and physical worlds, to explain the typological features of socio-cultural worlds, to direct attention to the relationship of the socio-cultural world with preferences and socio-cultural a priori, to compare the significance of biographical and specifically historical factors in the transformations of socio-cultural worlds, to evaluate the significance of the typology of socio-cultural worlds for cultural studies		
5	Біографічна ситуація і конкретно-історичні умови як особливості соціокультурного світу	роз'яснити темпоральні форми перетворення соціокультурного світу на світ особистості (народження, виховання, дорослішання), висвітлити тему інтерсуб'єктивності соціального часу, запропонувати інтерпретацію феномену переривання присутності, укласти класифікацію пограничних станів	2	PH 1 PH 5 PH 7
	Biographical situation and specific historical conditions as features of the sociocultural world	clarify the temporal forms of the transformation of the sociocultural world into the world of the individual (birth, upbringing, growing up), highlight the topic of intersubjectivity of social time, offer an interpretation of the phenomenon of interruption of presence, make a classification of borderline states		
6	Еволюція проєктів спільності в соціокультурних світах за доби глобальних комунікацій	описати основні закономірності генеалогічного універсуму, навести класифікацію проєктів спільності відповідно до теорії трьох світів Карла Поппера, визначити поняття мережевої спільноти, проілюструвати типи мережевих спільнот відповідно до каналів комунікації	2	PH 3 PH 5 PH 10
	The evolution of community projects in sociocultural worlds in the age	to describe the main regularities of the genealogical universe, to classify community projects according to Karl Popper's theory of three worlds, to define the concept of a network		

	of global communications	community, to illustrate the types of network communities according to communication channels		
--	--------------------------	---	--	--

6. Перелік тем і зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП

7. Самостійна робота

№ п/п	Зміст роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекційних занять	3 / 3
2	Підготовка до практичних/семінарських/лабораторних занять	18 / 36
3	Підготовка до заліку	3 / 3
4	Виконання індивідуальних завдань (формулювання ідеї доповіді, визначення змісту наукового горизонту доповіді, відбір аргументів, складання тексту доповіді, редагування)	36 / 36
Разом		60 / 78

8. Індивідуальні завдання

Аргументувати цінність культурного розмаїття соціуму:

1. Визначити поняття культури в нормотворчому контексті.
2. Визначити поняття розмаїття відповідно до нормотворчого контексту.
3. Встановити в чому полягає зв'язок понять культури і розмаїття у понятті культурного простору?
4. Сформулювати свою оцінку взаємної зумовленості понять культура і розмаїття.
5. Навести конкретні приклади, які доводять правильність певної точки зору.
6. Підкреслити чим для Вас важлива точка зору на проблеми культурного розмаїття, яка є відмінною від Вашої?
7. Навести ілюстрації того, як протилежна точка зору, складає хибне враження при вирішенні проблем розмаїття культурного простору.
8. Зробити висновок про переваги певної точки зору при вирішенні проблем, зумовлених проявами розмаїття культурного простору в сучасному соціумі.

The Individual task

Argue the value of the cultural diversity of society:

1. Define the concept of culture in the normative context.
2. Define the concept of diversity in accordance with the normative context.

3. Establish what is the link between the concepts of culture and diversity in the concept of cultural space?

4. State your appreciation of the interdependence of the concepts of culture and diversity.

5. Give specific examples that prove the correctness of a certain point of view.

6. How do you put forward a thoughtful point of view on issues of cultural diversity that is different from your own?

7. Give illustrations of how the opposite point of view creates the wrong impression when solving problems of diversity of cultural space.

8. Draw a conclusion on the advantages of a certain point of view in solving the problems caused by the manifestations of the diversity of cultural space in modern society.

9. Методи навчання

Комплексне застосування методів відповідно до рівня підготовки студентів із обов'язковим порівнянням очікувань та результатів навчання, серед методів слід визначити такі: інструктивний, презентаційний із елементами інтерактивної лекції, спрямована та пряма дискусія, експериментальне навчання, яке передбачає зосередження студентів на спостереженні та рефлексії.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Поточний контроль проводиться у формі усних питань-відповідей, презентації результатів виконання пошукових завдань.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку, на якому здобувач презентує результати виконання своє індивідуальне науково-дослідного завдання.

Складовими поточного та підсумкового контролю є оцінка співвідношення між очікуваннями від вивчення навчальної дисципліни та здобутими результатами.

11. Критерії оцінювання

Для допущення до підсумкової форми контролю студент має набрати за час навчання мінімальну кількість 20 балів і максимальну 75 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні

	деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю.
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

Критерії оцінювання окремого завдання

№	Критерії	Мінімальна кількість балів, отриманих за виконання окремого завдання
1	Уміння самостійно вести пошук інформації	1
2	Здатність до аналітичного опрацювання контенту	1
3	Уміння узагальнити результати	1
4	Уміння врахувати власний досвід	1
5	Уміння аргументовано викласти власну точку зору	1
6	Уміння врахувати протилежну точку зору	1
7	Уміння вибудовувати структуру	1
8	Уміння вирізняти стереотипні точки зору	1
9	Уміння представити результати своєї роботи	1
10	Оригінальність	1
11	Культура взаємодії, у тому числі і своєчасне виконання завдань	1
12	Належне дотримання правил академічної доброчесності	1
13	Здатність продемонструвати творчий підхід до виконаного завдання	1

14	Уміння окреслити область застосування отриманих результатів	1
15	Уміння позначити переваги представленої точки зору	1
16	Уміння дотримуватись технічних вимог до виконуваного завдання	1
17	Загальна культура усної і письмової мови	1
18	Лаконічність викладу власної точки зору	1
19	Зрозумілість викладу для не підготовленої аудиторії	1
20	Відповідальність за використовуваний тезаурус	1
Максимальна кількість балів		20

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Академічний текст: культура писемної мови			
Тема 1. Пропедевтика до філософії культури	8	0,9	5
лекційні			5
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	4		
Тема 2. Функціоналізм, структуралізм у дослідженнях культури	11		8
лекційні			4
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	7		4
Тема 3. Антропологічні і соціальні підходи дослідження культури		4	
лекційні	7	4	
практичні/семінарські/ лабораторні заняття		4	
Змістовий модуль 2. Академічний дискурс: культура фахової усної мови			
Тема 1. Поняття соціокультурного світу та соціокультурних світів	9	0,8	3
лекційні заняття			5
практичні/семінарські/лабораторні заняття	7		3
Тема 2. Проблеми легітимації культурологічних студій			5
лекційні заняття	9		5
практичні/семінарські/лабораторні заняття			5
Тема 3. Етнометодологічні дослідження	9	5	

лекційні заняття			
практичні/семінарські/лабораторні заняття			9
Виконання ІЗ	36	1,2	37
Підготовка до підсумкових контрольних заходів	3	0,1	3
Підсумок	90	3	100

Виявлення успішності студента здійснюється відповідно до бально-рейтингової шкали оцінювання, національної абсолютної шкали оцінювання успішності, оцінювання навчальної діяльності згідно із кредитно-трансферною системою. Релевантність відміток кожної з трьох шкал виявлення успішності визначається таблицею, яка наводиться нижче:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, кваліфікаційної роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	F_x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet, Telegram, Viber.

14. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляції. Основи, 2021. 230 с.
2. Валєєва, А. Е. Символічні тенденції у візуальному мистецтві сучасної України. Сучасне українське мистецтво: концепти, стратегії, візуальні практики. Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 листопада 2021 року). Черкаси:[ФОП Гордієнко], 2021.–120 с., 10.
3. Вебер Загальноісторичні аналізи. Основи, 2018.534 с.

4. Вольський, О. М. Вплив транзиту гегемонії на структури символічного насильства в капіталістичній світ-системі. ВІСНИК, 8. 2021.
5. Герчанівська П.Е. Культура в парадигмах ХХ–ХХІ ст. – Київ: НАКККіМ, 2017. 379 с
Шабаова Ю. О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. – Дніпро : ЛІРА, 2019. – 240 с.
6. Jankowski S. Branding” of the world: a socio-cultural analysis of human perception of the world // *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. - № 47 (4). – Pp. 35-47.
7. Jankowski S. Cultural Studies in the Ukrainian Humanities. *International Journal of Social and Educational Sciences* 2 (3), 2021. Pp. 258-270.
8. Schleffer, Guy Miller, Benjamin The Political Effects of Social Media Platforms on Different Regime Types (Summer 2021) *Texas National Security Review* Vol. 4

Додаткова література.

1. Горлач Н.Л, Кремень В.М. Соціологія. Підручник. К: Центр
2. Дунаєвський, Є. Ю. (2021). Символ, як семантична одиниця в архітектурно-просторовій структурі сакральних комплексів (на прикладі символічного тлумачення чотирнадцяти станцій Ісуса Христа).
3. Копієвська О. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України : монографія. К. : НАКККіМ, 2018. 296 с.
4. Кучера І. В. Соціологія : курс лекцій. Симфонія форте, 2021. 72 с.
Лещук О. Інклюзивна комунікація як інструмент формування інклюзивної культури: термінологічний аналіз. *Social work and education*, 8(3). 2021
5. Малик, в. М. Поняття «культура» як соціальний інститут в історичному розрізі. Комунікація і спілкування в ХХІ столітті: Збірник наукових робіт, 2022, 67.
6. Матіяш-Гнедюк, і. М. Концепція етнометодології та конверсаційний аналіз. сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: 366.
Міжнародний форум «Креативна Україна» запропонував дороговкази для
7. Мінкульт через Інтернет опитує людей щодо мінімального культурного кошика. 2019. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1814255-minkult-cherez-internet-opituye-lyudey-schodomminimalnogo-kulturnogo-koshika>
8. Множинська, Р. В., & Мазур, К. О. (2021). Відтворення цілісного образу філософії як складової частини української культури. In *Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників суспільних наук*. ГО «Київська наукова суспільнознавча організація». навчальної літератури. 2019. 808 с.
9. Нишук Є. Культура України – основа ціннісного та економічного фундаменту держави. 2017. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=245188083
Про культурні та креативні індустрії говорили на форумі в м. Київ. 2017. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/250363321>
10. Сіверс В. Емуляція і жертва. Культурологічні читання КНУ . №№ 1,2. 2018.
11. Хасапетова, М. Ернст Кассіерер про символічну природу людини. Актуальні проблеми філософії. 2021.
12. Шюц А. Структури життєсвіту URL:
13. Щербакова Ю. Е. Цінності об'єднаної Європи : монографія / Ю. Е. Щербакова. – Київ : Академія, 2019. 208 с.
14. Berg, S. & Hofmann, J. (2021). Digital democracy. *Internet Policy Review*, 10(4). <https://doi.org/10.14763/2021.4.1612>
15. Dworkin G., Ballantine J., Antikainen A, Barbosa M., Konstantinovskiy D., Saha L., Essack S., Chang J., Vryonides M., Teodoro A. The sociology *Sociopedia.isa*, DOI: 10.1177/2056846013122

15. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та здійснюється відповідно до норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту Університету та інших нормативних документів.

Процедура зарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (академічна мобільність), за іншими освітніми програмами, у попередні роки (при поновленні на навчання), а також у неформальній та інформальній освіті здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті, введеного в дію наказом МДУ 28.12.2020 №326, Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та / або інформальній освіті, введеного в дію наказом МДУ від 30.06.2022 № 81 та інших нормативних документів.

1. Академічна доброчесність здобувачів є це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat> .

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших

благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;

- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;

- відрахування з МДУ;

- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут:

Анкетування з академічної доброчесності:

<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна.

5. Інформальна освіта (самоосвіта) - це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Орієнтовний перелік електронних платформ, курсів неформальної та/або інформальної освіти:

Дистанційна платформа громадянської освіти VUMonline – Відкритий Університет Майдану (фільтрувати за тегом культурна освіченість), посилання: <https://vumonline.ua/>

Європейський освітній онлайн-ресурс Iversity, посилання: <https://iversity.org/>

Загальноєвропейська МВОК-ініціатива, заснована у 2013 році Європейською комісією та Європейською асоціацією університетів дистанційного навчання (EADTU) OpenUpEd, посилання: <https://openuped.eu/>

Заснований Гарвардським університетом і Масачусетським технологічним університетом центром онлайн-навчання EdX, посилання: <https://www.edx.org/>

Мережа навчання Cisco, посилання: <https://learningnetwork.cisco.com/s/>

Освітній проєкт EdEra (Education Era), посилання:

Освітня платформа Відкритого університету Future Learn, посилання: <https://www.futurelearn.com/>

Платформа Stanford Open Edx, посилання: <https://online.stanford.edu/>

Проєкт Canvas Network, посилання: <https://www.canvas.net/>

Публічна навчальна база даних онлайн курсів Coursera (filter by Subject “Arts & Humanities”), посилання: www.coursera.org

Український проєкт онлайн-курсів Prometheus (тема фільтрування «Гуманітарні науки»), посилання: <https://prometheus.org.ua/>

16. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Філософія культури
Освітня програма	«Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра культурології
Викладач ПІБ, посада	Янковський Степан Владиславович
Електронна адреса викладача	s.jankowski@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Онлайн консультування Viber, Telegram, WhatsApp
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=10182
Компетентності та програмні результати навчання	<p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК 2. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)</p> <p>ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення</p> <p>ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети</p> <p>ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів</p> <p>СК 3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи</p>

	<p>їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини.</p> <p>СК 4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.</p> <p>СК 5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.</p> <p>СК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.</p> <p>СК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.</p> <p>СК 9. Здатність до розв'язання актуальних проблем культури з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та ширшого контексту відповідних проблем.</p> <p>СК 10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.</p> <p>СК 11. Здатність досліджувати культурні потреби громади, знаходити теми для культурних проєктів, сприяти ініціативам спрямованим на збереження культурного розмаїття та розвиток громади.</p> <p>Результати навчання (РН):</p> <p>РН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем</p> <p>РН 3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.</p> <p>РН 5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково- дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.</p> <p>РН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.</p> <p>РН 10. Мати навички вироблення та ухвалення рішень з управління закладами та установами культури чи відповідними структурними підрозділами у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.</p>
--	---

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	практ/сем/лаб		
3	90/3	12/6	18/6	1, аргументувати цінність культурного розмаїття соціуму	залік

**Завідувачка
кафедри культурології**

Юлія САБАДАШ

Гарант ОП

Юлія САБАДАШ